

**Crònica de la passejada urbana a Granollers en el marc del Programa de
ONU-Habitat “Ciudades que se superan”**

**La renaturalització urbana com a eina per
transformar les ciutats: Projecte *Connecta Congost
Natura***

Lloc: Granollers

Data: 10 de juliol

La comunitat de la XAUL va participar en una visita tècnica a Granollers amb l'objectiu de conèixer de primera mà el projecte **Congost Connecta Natura**, una iniciativa de transformació urbana que aposta per la renaturalització del riu Congost i el seu entorn com a eix vertebrador d'una ciutat més verda, resiliència i saludable.

La visita s'emmarca en el programa «**Ciudades que se superan. Apoyo a la implementación de los Planes de Acción de la Agenda Urbana Española en ciudades intermedias**», impulsat per ONU-Habitat en col·laboració amb la Diputació de Barcelona. Aquest programa acompanya diverses ciutats en la implementació de **projectes transformadors** inclosos en els seus Plans d'Acció de l'Agenda Urbana, amb l'objectiu d'accelerar l'aplicació de la Nova Agenda Urbana i de l'ODS 11. Granollers, juntament amb Sant Boi de Llobregat i Viladecans, és una de les tres ciutats de la província seleccionades per formar part d'aquest programa pilot.

En el cas de Granollers, **Congost Connecta Natura** constitueix un dels projectes transformadors més rellevants de la seva l'Agenda Urbana. La iniciativa exemplifica com una actuació concreta pot contribuir a assolir els objectius estratègics de la ciutat en matèria de sostenibilitat, adaptació al canvi climàtic, biodiversitat i salut.

CONTINGUTS DE LA PASSEJADA

1. Presentació del projecte “Congost Connecta Natura”

La jornada es va iniciar amb una presentació introductòria a càrrec de l'equip tècnic de l'Ajuntament de Granollers, que va contextualitzar el projecte dins l'estratègia de transformació verda del municipi.

Es va explicar que **Congost Connecta Natura** té com a objectiu reconnectar la ciutat amb el riu Congost, recuperant-ne els valors ecològics i convertint aquest espai en

un gran corredor verd capaç d'articular la infraestructura verda urbana. El projecte promou la recuperació dels ecosistemes fluvials, la millora dels espais públics i la incorporació de solucions basades en la natura per fer front als efectes del canvi climàtic.

2. Recorregut pels espais d'actuació del projecte

Durant el recorregut es van visitar diversos dels àmbits inclosos en el projecte, on l'equip tècnic va explicar les actuacions executades.

Les explicacions van permetre conèixer els criteris emprats per recuperar la funcionalitat ecològica del riu, ampliar la infraestructura verda, incrementar la superfície permeable, plantar nou arbrat i vegetació autòctona i millorar la connectivitat entre el passeig fluvial, el parc del Congost i la resta de la ciutat.

També es va posar en relleu que aquestes actuacions no responen únicament a criteris ambientals, sinó que busquen generar espais públics més saludables, confortables i accessibles, fomentant la mobilitat activa i millorant la qualitat de vida de la ciutadania.

El projecte connecta el verd de la perifèria de la ciutat, sobretot al voltant del riu i la serra de Ponent, amb la ciutat, que anés entrant mica en mica a la ciutat. Així es passa de riu a parc i des del parc es comença a fer un eix connector per fer palès que des de fora es pot travessar cap a dintre i anar a l'altra punta del municipi, d'est a oest i de nord a sud, passant per tots els jardins i parcs que es troben a l'interior a través de corredors verds.

3. La importància de l'aigua i la contenció del riu

La instal·lació de palissades i barreres soterrades dins del llit del riu permet l'alliberament del curs fluvial per acabar de naturalitzar-lo, reduint la velocitat de l'aigua i descansant els murs durant les avingudes.

Aquesta nova infraestructura hidràulica protegeix els marges perquè, quan venen les riuades, no es trenqui el formigó, alhora que afavoreix un curs del riu més naturalitzat i el creixement de microhàbitats en zones que abans tenien menys presència d'aigua.

D'altra banda, l'aigua regenerada es consolida com una peça clau en la gestió d'aquest espai verd i en l'adaptació de la ciutat als reptes climàtics. Tot l'arbrat i la vegetació de l'àmbit es reguen amb aigua reutilitzada procedent d'un sistema de tractament situat a diversos quilòmetres del municipi, on l'aigua rep processos de filtració i desinfecció abans de ser transportada a través d'una extensa xarxa de canalitzacions i dipòsits de distribució.

La neteja i restauració del riu ha permès eliminar infraestructures obsoletes i espècies invasores, recuperant l'espai per a la vegetació autòctona i la biodiversitat.

Tot i que aquestes actuacions poden comportar una reducció temporal dels indicadors ecològics, el seguiment posterior demostra una recuperació progressiva de l'ecosistema: en només un any i mig, un tram fluvial degradat i de tonalitats marrons ha evolucionat cap a un corredor verd més naturalitzat, resiliència i ric en hàbitats."

4. La mirada de gènere al disseny del parc

L'adaptació del parc amb perspectiva de gènere ha prioritzat la seguretat, la visibilitat i la percepció de confort de totes les persones usuàries, eliminant barreres visuals, obrint espais abans compartimentats i reubicant la il·luminació perquè doni servei als recorreguts i zones d'estada, alhora que es redueix la contaminació lumínica i es protegeix la biodiversitat nocturna.

5. El tractament dels aparcaments dels voltants

La transformació progressiva d'aquest aparcament va posar de manifest la tensió entre una ciutat construïda al voltant del cotxe i la voluntat de recuperar espai per a altres usos i per a la natura, ja que, mentre es reduïen temporalment les places d'estacionament, per executar les obres, o es redistribuïen en bateria per naturalitzar l'entorn, la ciutadania amb cotxe es va adaptar amb una certa rapidesa a ocupar només la part disponible, demostrant que la resistència a aquests canvis sovint té més a veure amb els hàbits consolidats i la percepció de pèrdua d'espai que no pas amb una necessitat real d'aparcament.

6. La participació ciutadana com a element necessari per la implementació del projecte

L'equip municipal va explicar el procés participatiu que acompanya la implementació del projecte, mitjançant activitats amb diferents col·lectius, accions divulgatives i espais de debat per incorporar la mirada de la ciutadania en la transformació d'aquest espai de la ciutat.

7. Les passejades urbanes com espai d'intercanvi i aprenentatge

Els elements considerats més innovadors del projecte, per part de les persones participants, van ser principalment els sistemes urbans de drenatge sostenible (SUDS), que van generar un ampli consens, així com les actuacions de renaturalització de l'espai urbà basades en l'eliminació d'asfalt, la recuperació de sòl permeable i la incorporació d'arbrat i vegetació.

També es van destacar la creació de corredors verds que connecten els espais naturals perifèrics amb l'interior de la ciutat, la reutilització dels materials procedents de les obres per reduir residus i la transformació progressiva d'espais destinats al vehicle en àrees més habitables per a les persones. L'ús d'aigua regenerada per al reg va ser percebuda igualment com a aportacions innovadores i transferibles a altres municipis.

Durant la passejada, també van emergir alguns reptes, com la dificultat de transformar una ciutat configurada històricament al voltant del cotxe. La reducció de places d'aparcament, la necessitat de modificar hàbits de mobilitat molt arrelats i la construcció de consens social al voltant dels processos de renaturalització van aparèixer com els principals desafiaments.

També es van assenyalar qüestions relacionades amb el manteniment dels nous espais verds, la seva governança i la implicació ciutadana en la seva conservació. Finalment, l'adaptació de la ciutat als riscos climàtics, especialment els associats a les inundacions, van ser identificats com a reptes clau per assegurar l'èxit i la continuïtat de les transformacions impulsades pel projecte.

En definitiva, la passejada va permetre conèixer una experiència consolidada d'implementació d'un projecte d'Agenda Urbana i compartir reflexions sobre els elements que poden facilitar la transferència d'aquest tipus de projectes a altres municipis de la XAUL.

